VESTER COLLEGE
DE ONDERWIJS SPECIALISTEN

VMBO

BBL - KBL – TL

EXAMENREGLEMENT

Schooljaar 2026 - 2027

Beste examenkandidaat,

Je ontvangt dit boekje omdat je dit schooljaar toetsen gaat maken voor het schoolexamen VMBO.
De informatie die hierin staat is niet alleen belangrijk voor jou, maar ook voor je ouders/verzorgers.

Het Vester College werkt voor de examinering samen met CSG Het Streek in Ede.
De leerlingen van het Vester College doen mee met het landelijk centraal examen en krijgen, als ze geslaagd zijn, een diploma van CSG Het Streek.

Een belangrijk document, dat over de examens gaat, is het Examenreglement. Het is een gezamenlijk Reglement van CSG Het Streek en het Vester College omdat beide scholen samen werken bij het afnemen van de examens én je een diploma krijgt van CSG Het Streek.

In het Examenreglement kun je alle wettelijke regels en afspraken vinden die te maken hebben met examens. Het reglement is bindend, dat wil zeggen dat we ons allemaal hieraan moeten houden.
Het officiële reglement is te vinden op onze website.

In dit boekje vind je de volgende informatie:

- een nadere uitwerking van het Examenreglement, horend bij het officiële Examenreglement. Hierin vind je de regels en afspraken die te maken hebben met het examen;
- uitleg over het PTA (programma van toetsing en afsluiting, ook wel schoolexamen/SE genoemd);

Wij wensen je veel succes met het maken van je (school-)examens!

Namens het team van het Vester College,

Jochem Jansen, directeur Vester College
Denise Lieftink, examencoördinator
Jacob Hoogeveen, leerspecialist

VESTER COLLEGE
DE ONDERWIJS SPECIALISTEN

Inhoudsopgave

Leerjaar 3 én 4: één examenperiode. 4
Regeling Schoolexamen en Programma voor Toetsing en Afsluiting 2026-2027 5
ONREGELMATIGHEDEN 6
BEOORDELING 7
Overgangsnormen leerjaar 3 naar leerjaar 4 7
BEKENDMAKEN EN VASTSTELLING CIJFERS 8
INHALEN EN HERKANSEN 9
NIET OF TE LAAT INLEVEREN 9
AFRONDING SCHOOLEXAMEN 9
Programma toetsing en afsluiting 2026-2027 9

Leerjaar 3 én 4: één examenperiode

Een leerling die in leerjaar 3 begint, gaat meteen van start met zijn examenprogramma. In leerjaar 3 en 4 houden we constant het einddoel voor ogen; het behalen van een diploma. Gedurende de examenperiode (leerjaar 3 en 4) zijn er - net als in leerjaar 1 en 2 - momenten om de vorderingen van de leerling te bespreken en te evalueren.

De wettelijke regels die voor het centraal examen gelden, gelden ook voor het schoolexamen. Omdat die regels zo belangrijk zijn, wordt een deel hiervan in dit examenboekje vermeld en uitgelegd. Het schoolexamen maakt namelijk een belangrijk deel uit van je examen!

Het examen bestaat uit twee onderdelen: een schoolexamen (SE) en een centraal examen (CE).
Het SE begint al in leerjaar 3, terwijl het CE en CSPE (het beroepsgerichte examen voor BBL- en KBL-leerlingen) plaatsvindt aan het einde van leerjaar 4.

Het **schoolexamen** is een verzameling toetsen en praktische- of handelingsopdrachten voor ieder examenvak, verspreid over leerjaar 3 en leerjaar 4.
Voor alle examenvakkenvakken leg je een **schoolexamen** af. Een schoolexamen bestaat altijd uit meerdere periodes en onderdelen.
De onderdelen staan per periode aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting: het PTA.

Programma van toetsing en afsluiting (PTA)
Het schoolexamen is onderverdeeld in totaal vijf periodes:

- drie periodes in leerjaar 3 (PTA 1-2-3) en
- twee periodes in leerjaar 4 (PTA 4-5)

Let op: Alle onderdelen uit het schoolexamen dien je naar behoren afgesloten te hebben VOORDAT je deel kunt nemen aan het centraal examen!

Bij het PTA horen ook stageopdrachten, opdrachten voor je loopbaandossier (LOB) en opdrachten voor lichamelijke opvoeding en CKV. Zorg er dus voor dat je je aan de planning houdt en niets mist!

Rekentoets
Nadat de Tweede Kamer in april 2020 al instemde met het wetsvoorstel dat het afschaffen van de rekentoets regelt, heeft ook de Eerste Kamer op 30 juni 2020 dit wetsvoorstel aanvaard. Hiermee is de centrale rekentoets met terugwerkende kracht (per augustus 2019) afgeschaft.
Voor leerlingen met wiskunde in het pakket worden de rekenvaardigheden geïntegreerd in de eindtoetsing voor wiskunde. Op het Vester College nemen de leerlingen geen deel meer aan de Rekentoets, omdat alle leerlingen verplicht het vak wiskunde volgen en hierin examen afleggen. Het Vester College biedt wel methodisch rekenonderwijs aan.

Maatschappijleer
Voor maatschappijleer leg je alleen een schoolexamen af. Maatschappijleer wordt in de derde klas afgesloten. Het schoolexamencijfer voor maatschappijleer is tevens het eindcijfer en telt als eindcijfer mee bij de slaag- en zakregeling van het examen, maar niet bij het gemiddelde van je centraal examencijfers. Maatschappijleer moet je dus in klas 3 afsluiten met afgerond een 4 of hoger. Met **een 3 op je eindlijst** ben je namelijk altijd gezakt.

Keuzevakken beroepsgericht profiel BBL- en KBL-leerlingen
Ook elk keuzevak moet je met een 4 of hoger af moet sluiten. De 4 keuzevakken vormen samen een combinatiecijfer. Dit combinatiecijfer telt mee als eindcijfer bij de slaag- en zakregeling.

Lichamelijke opvoeding en CKV
Voor de vakken lichamelijke opvoeding en CKV moet je een voldoende of goed staan om deel te mogen nemen aan het centraal examen.

Loopbaanoriëntatie (LOB)
LOB is een verplicht af te leggen handelingsdeel van het schoolexamen. Voor loopbaanoriëntatie kan de docent bepalen dat je onderdelen opnieuw moet doen als je niet aan de eisen voldoet.

Mis je van bovenstaande vakken cijfers of beoordelingen of heb je een 3 als eindcijfer, dan mag je niet deelnemen aan het eindexamen!

Regeling Schoolexamen en Programma voor Toetsing en Afsluiting 2026-2027

ALGEMEEN

1. Het programma voor toetsing en afsluiting (PTA), afgenomen in het schoolexamen, is door de directeur vmbo/mavo/pro, namens het bevoegd gezag van CSG Het Streek, vastgesteld.
2. Het schoolexamen begint in leerjaar 3 en eindigt voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
Er zijn regels vastgesteld om aan het eind van leerjaar 3 te bepalen of de kandidaat het schoolexamen kan voortzetten in leerjaar 4.
De bepaling van het eindcijfer van het schoolexamen zal opgebouwd zijn middels een voortschrijdend gemiddelde. De opbouw van het eindcijfer van het schoolexamen start in PTA 1 van leerjaar 3 en zal worden afgerond bij de laatste toets van PTA 5 in leerjaar 4.
3. **Het schoolexamen (SE) bestaat uit:**
a mondelinge toetsen
b schriftelijke toetsen
c praktische opdrachten
d handelingsopdrachten
e keuzevakken beroepsgericht profiel
4. **Het PTA bevat:**
a examenprogramma-eindtermen: wat moet je kennen/ kunnen?
b inhoud onderwijsprogramma: wat heb je gedaan of ga je doen voor de SE-toets?
c een overzicht van de toetsen voor het schoolexamen
d de toetscode in SOMtoday
e de toetsvorm
f de weging per toets
g herkansingsmogelijkheid
h hulpmiddel (indien van toepassing)
5. Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier, waarin alle cijfers van toetsen en de beoordeling van alle opdrachten uit het PTA worden vermeld.
6. Alle eindexamenvakken die in leerjaar 3 en 4 gegeven worden staan in het PTA.
7. Tenminste vijf werkdagen voor de aanvang van elke toets is de datum en tijdstip van de toets bekend.

TOEGESTANE HULPMIDDELEN

Schrijfmateriaal
- Pen (blauw)
- Potlood (grijs)
- Kleurpotloden (blauw, groen en rood)

Lineaal

Geodriehoek

Passer

Gum

Rekenmachine mits deze aan de exameneisen voldoet

De school zorgt voor woordenboeken, schrijfpapier en windroos.

ONREGELMATIGHEDEN

In artikel 4 van het examenreglement wordt aangegeven welke maatregelen getroffen kunnen worden bij onregelmatigheden tijdens een toets van het schoolexamen of het centraal examen.

Er is bijvoorbeeld sprake van onregelmatigheden bij:

- afwezigheid bij een toets, zonder melding vooraf
- te laat komen, meer dan een half uur
- praten tijdens de toets
- spieken of gelegenheid geven tot spieken tijdens een toets
- niet op tijd inleveren van een opdracht of toets
- overschrijven of kopiëren van het werk van een ander
- van internet gekopieerd werk inleveren

Let vooral op deze regels over te laat komen:

- te laat komen bij een schriftelijke/digitale/praktische toets of examen; als je minder dan 30 minuten ongeoorloofd te laat komt voor een toets, blijft de eindtijd van de toets gelijk, je hebt dus minder tijd voor je toets of je examen. De toets mag je ook niet op een later moment inhalen.
- te laat komen bij een luistertoets of een mondeling examen; als je te laat komt bij een luistertoets of mondelinge toets of examen, dan kun je niet meer toegelaten worden.
  De docent overlegt met de examencommissie over de te nemen maatregelen.

Beslissingen bij onregelmatigheden:

- je krijgt een 1 voor je toets of werk, en/of;
- je verliest je recht op herkansing of wordt in de keuze hiervan beperkt, en/of;
- je werk wordt ongeldig verklaard, en/of;
- je mag niet verder deelnemen aan het examen.

Als je ouders het niet eens zijn met de beslissing die door de directeur genomen is, kunnen ze in beroep gaan bij de Commissie van Beroep (zie artikel 4 van het examenreglement).

BEOORDELING

1. Voor de beoordeling van de toetsen van het schoolexamen worden de cijfers 1 t/m 10 gebruikt en afgerond op 1 decimaal.

2. Een handelingsopdracht worden beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. De handelingsopdrachten moeten bij onvoldoende resultaat verbeterd worden totdat ze voldoende zijn. De inhaalmomenten voor deze opdrachten worden door de school vastgesteld. In de regel gebeurt dit na schooltijd. Leerlingen uit leerjaar 3 die bepaalde handelingsopdrachten niet hebben ingeleverd of niet voldoende hebben afgerond worden niet bevorderd naar leerjaar 4. Leerlingen uit leerjaar 4 die bepaalde handelingsopdrachten niet hebben ingeleverd of niet voldoende hebben afgerond mogen niet deelnemen aan het centraal examen.

3. Het eindcijfer per vak is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen, die voor de toetsen van het schoolexamen aan de kandidaat zijn gegeven. Dit gemiddelde wordt per periode rekenkundig afgerond op 1 decimaal. Deze SE-cijfers worden aan het einde van klas 3 meegenomen naar klas 4. Afronding op 1 decimaal betekent: 0,450 of hoger wordt 0,5 en 0,449 of lager wordt 0,4.

4. De SE-cijfers van leerjaar 3 vormen de basis voor de overgangsnormen.

Overgangsnormen leerjaar 3 naar leerjaar 4

Het eindrapport (SE-cijfer) van leerjaar 3 moet voor de doorstroom naar leerjaar 4 voldoen aan de eisen van de slaag- en zakregeling. Dit betekent het volgende:

- **Je hebt voor geen enkel vak een SE-eindcijfer 3.**
- **Het gemiddelde van de SE-cijfers van alle vakken moet 5,5 of hoger zijn.**

Daarnaast moet de cijferlijst voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ✓ het SE-cijfer voor Nederlands afgerond een 5 of hoger is;
- ✓ je een 5 hebt en voor de rest een 6 of hoger, of;
- ✓ je een 4 hebt, een 7 of hoger en voor de rest 6 of hoger, of;
- ✓ je twee keer een 5 hebt, een 7 of hoger en voor de rest 6 of hoger;
- ✓ geen enkel SE-cijfer lager dan afgerond een 4 is;
- ✓ je voor geen van de onderdelen van het combinatiecijfer (indien er sprake is van een combinatiecijfer) lager dan een 4 hebt behaald.

Aanvullende voorwaarden voor doorstroom naar leerjaar 4:

- ✓ het volledige PTA van leerjaar 3 is afgerond, en;
- ✓ CKV en LO programma leerjaar 3 zijn voldoende of goed afgerond, en;
- ✓ het loopbaandossier volgens het PTA is afgerond.

Let op: maatschappijleer wordt in klas 3 afgerond en telt als eindcijfer mee bij de slaag- en zakregeling!

Een leerling die niet voldoet aan de bevorderingsnorm van (leerjaar 3) zal het hele schooljaar en alle daarbij behorende vakken moeten over doen. Alleen in bijzondere gevallen, ter beoordeling van de commissie van begeleiding, kan worden afgeweken van de overgangsnormen.

Indien een kandidaat in (een onderdeel van) een vak door twee of meer leraren is geëxamineerd, dan bepalen deze docenten in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordeling door ieder van hen.

BEKENDMAKEN EN VASTSTELLING CIJFERS

1. Het cijfer van iedere toets wordt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen 3 weken (15 werkdagen), aan de kandidaat bekend gemaakt. Tijdens of na deze bekendmaking hebben de kandidaten het recht het gemaakte werk in te zien.

2. De behaalde resultaten worden direct ingevoerd in de cijferadministratie van de school: SOMtoday. Indien een leerling een toets niet gemaakt heeft of een praktische opdracht niet heeft uitgevoerd of niet heeft ingeleverd, wordt tijdelijk een * ingevoerd.
   Hierdoor verschijnt er een ! bij het SE-cijfer wat betekent dat dit cijfer niet compleet is.

3. Leerlingen en ouders/verzorgers kunnen met een persoonlijke inlog de cijfers inzien op SOMToday.

4. Aan het eind van leerjaar 4 wordt het eindcijfer voor het schoolexamen volgens de vastgestelde weging berekend.

<table>
<tr><th colspan="3">PTA-periodes per examenvak</th><th>SE</th><th>CE</th><th>EINDCIJFER</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Leerjaar 3</td><td>R1</td><td>Gemiddelde PTA1</td><td rowspan="7">50%</td><td rowspan="7">50%</td><td rowspan="7">100%</td></tr>
<tr><td>R2</td><td>Gemiddelde PTA2</td></tr>
<tr><td>R3</td><td>Gemiddelde PTA3</td></tr>
<tr><td>R4</td><td>Gem. van PTA 1t/m3 = overgang klas 3</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Leerjaar 4</td><td>R1</td><td>Gemiddelde PTA4</td></tr>
<tr><td>R2</td><td>Gemiddelde PTA5</td></tr>
<tr><td>R4</td><td>Gem. van PTA 1t/m5 = SE-cijfer</td></tr>
<tr><td colspan="6">- Voor het vak maatschappijleer: SE-cijfer = eindcijfer (moet met een 4 of hoger worden afgesloten.</td></tr>
<tr><td colspan="6">- Voor de keuzevakken: SE-cijfer = eindcijfer (elk keuzevak moet met een 4 of hoger worden afgesloten). De vier keuzevakken vormen samen het Combinatiecijfer op je eindlijst.</td></tr>
<tr><td colspan="6">- Voor de vakken CKV, Lichamelijke Opvoeding en loopbaanoriëntatie geldt: dit moet met een V of G afgesloten zijn.</td></tr>
</table>

INHALEN EN HERKANSEN

1. Leerlingen maken de toets op een vastgesteld moment.

2. Voor alle toetsen gelden de regels uit het leerlingenstatuut en het examenreglement.

3. Bij **ziekte of gegronde afwezigheid** dient, **voorafgaand** aan de toets, daarvan telefonisch melding worden gemaakt door de ouders/verzorgers; daarmee is een leerling rechtmatig afwezig.

4. Een leerling die ziek is geweest of vanwege buitengewoon verlof een toets heeft gemist, maakt met de mentor of vakdocent een bindende afspraak over het inhalen van de toets. Bij het inhalen van veel toetsen kan hiervan worden afgeweken en maakt de mentor, in overleg met de leerling en de vakdocenten, een planning. De leerling moet zich aan deze planning houden.

5. Wanneer een leerling **onrechtmatig afwezig** was bij de toets of zich niet houdt aan de bindende afspraak gemaakt met mentor en docent zal dit gemeld worden bij de examencoördinator. Deze start de vastgestelde procedure waarbij beoordeeld wordt of de toets ingehaald mag worden.

6. Bij een onregelmatigheid bij een toets kan op basis van een vastgestelde procedure het besluit worden genomen waarbij het cijfer 1,0 wordt toegekend.

7. In het derde en vierde leerjaar mag de kandidaat na elke PTA-periode -in de herkansingsweek- telkens twee toetsen aangeven die hij wenst te herkansen. Daarnaast mogen BBL- en KBL leerlingen ook één toets van het beroepsgericht profiel herkansen. Deze toetsen moeten in het PTA als herkansbaar aangegeven zijn. Het hoogst behaalde cijfer telt mee. De herkansingen in het derde leerjaar zijn voor het einde van het schooljaar afgerond. In het vierde leerjaar gelden dezelfde voorwaarden met dien verstande dat alles voordat het schoolexamencijfer definitief is, is afgerond. Leerlingen maken de toets op het vastgestelde moment.

NIET OF TE LAAT INLEVEREN

Behalve de algemene bepalingen ten aanzien van het niet of te laat inleveren van in het PTA opgenomen Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten geldt de volgende bepaling: bij een Praktische Opdracht of een Handelingsopdracht die niet op de daarvoor bepaalde datum wordt ingeleverd of niet naar behoren is afgerond, bepaalt de directeur of diens plaatsvervanger of en zo ja op welk moment de Praktische Opdracht of Handelingsopdracht alsnog dient te worden afgerond.

AFRONDING SCHOOLEXAMEN

Het schoolexamen moet afgerond zijn voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal schriftelijk examen. Wanneer een leerling voor één of meerdere vakken het schoolexamen niet tijdig afgerond heeft, mag hij niet deelnemen aan het centraal schriftelijk. Niet alleen voor dat ene onafgeronde vak of die vakken, maar voor geen enkel vak. Voor de vakken die geen centraal examen kennen, geldt dat ze uiterlijk een week voordat de uitslag vastgesteld wordt, afgesloten dienen te worden. Het gaat hierbij om maatschappijleer 1, CKV en lichamelijke opvoeding.

Programma van toetsing en afsluiting schooljaar 2026-2027

Leerjaar 3		
Periode 1	31-08-2026 t/m 04-12-2026	14 lesweken
Periode 2	07-12-2026 t/m 26-03-2027	13 lesweken
Periode 3	30-03-2027 t/m 09-07-2027	13 lesweken

Leerjaar 4		
Periode 4	31-08-2026 t/m 18-12-2026	16 lesweken
Periode 5	21-12-2026 t/m 26-03-2027	10 lesweken